

ሁሉንም ማቀፍ፡- ልዩነት/ብዝህነት፣ ማካተት እና ሚዛናዊነት/ፍትሃዊነት በትምህርት ውስጥ

ብዙሃነት፣ አካታችነት እና ሚዛናዊነት/ፍትሃዊነት አብዛኛውን ጊዜ በትምህርት ላይ ይነገራል/ውይይት ይደረጋል፣ ነገር ግን ብዙ ጊዜ በቂ ግንዛቤ አያገኝም። በሃሳብ እና በአጠቃላይ ቃላት አልፎ አልፎ ብቻ ነው ተቃውሞ የሚታየው፣ ነገር ግን ወደ ተግባር ሲታሰብ ተግዳሮት ይገጥማቸዋል። እኛ እንደ አስተማሪዎች ለሁሉም ተማሪዎች ተደራሽነት፣ እድሎችን እና ከፍተኛ የትምህርት ደረጃን የማሳደግ ግብ ለማሳካት ተስፋ የምናደርግ ከሆነ፣ ብዙሃነት፣ አብሮነት/ማካተት፣ እና ሚዛናዊነት/ፍትህ ማለት ምን እንደሆነ፣ እንዴት እንደሚገናኙ፣ ከሁሉም በላይ፣ እንዴት በተማሪ ስኬት ላይ ተጽእኖ እንደሚኖራቸው የጋራ ግንዛቤ እንዲኖረን ያስፈልጋል።

ለእኛ ዓላማ፣ ብዙሃነት ማለት የተለያዩ ዳራ ያላቸው ተማሪዎች ተብሎ ሊገለጽ ይቻላል። እንደ ሀገር እና እንደ ካውንቲ፣ ብዙሃነታችን ይበልጥ እየጨመረ ነው። ማካተት ማለት የተለያዩ ተማሪዎችን ዳራቸውን በማክበር እና ዋጋ በሚሰጡበት አካላት ወደ አብሮነት ማምጣት ማለት ነው። ሚዛናዊነት/ፍትህ ማለት እያንዳንዱ (ደ) ተማሪ ይህንን እምቅ ፍላጎት በሙሉ ለማከናወን የሚፈልገውን/የምትፈልገውን እድል ማግኘቱ(ቷ)ን የማረጋገጥ ሂደት ነው።

ጽንሰሃሳባቸው አብረው ሲሆኑ ጥሩ ስሜት ይሰጣሉ - ብዙሃነት ዋጋ የሚኖረው በማካተት ነው፤ ሚዛናዊነት/ፍትሃዊነት እንዲሳለፍበት ማካተት መዋቅራዊ ማዕቀፍ ሊኖረው ይገባል፤ እና ሚዛናዊነት/ፍትሃዊነት እየጨመረ ሲሄድ የተማሪን ሴታማነት ወደማሻሻል ያመራል።

የትምህርት ባለሙያዎች ስለ ሚዛናዊነት/ፍትሃዊነት ራሳችንን እንዴት ኃላፊነት/ተጠያቂነት እንደሚኖርብን የማሰብ ግዴታ አለብን። በዛሬው የጥበብ ስኬት ስኬት ሥራ ፍትሃዊነት-ሚዛናዊነት፣ ተጠያቂነት-ሃላፊነት፣ በጣም አስፈላጊ ከሆኑት ሥራዎች ዋናው ነው።

የፍትሃዊነት ተጠያቂነት ዛሬ በህዝብ ት/ቤቶች ውስጥ በጣም አስፈላጊ ከሆኑ የሥራ መስኮች አንዱ ነው።

- ጥሪታችንን እንዴት እንደምንጠቀም፤
- ለት/ቤቶች እንዴት ነው ሠራተኞችን የምንመድበው?
- እንዴት መምህራንን እንደምናዘጋጃቸው እና በሥራ ዘመናቸው ሙያዊ ትምህርት እንዲያገኙ የምናደርገው፤
- እንዴት ነው የተማሪን የመሻሻል እርምጃ እና ስኬት፣ እንዲሁም የት/ቤትን ተደራሽነት እና የምቹነት ሁኔታ የምንለካው፣ እና፤
- የተማሪን ደህንነት፣ አካላዊ፣ ማህበራዊ እና ስነልቦናዊ፣ እናም የእያንዳንዱን ተማሪ በየቀኑ የመማር ሁኔታ።

ለምሳሌ፡- ምደባን ግምት እናስገባ። ለእያንዳንዱ 20 ለማንበብ ትግል ያለባቸው ተማሪዎች ባሉበት ት/ቤት አንድ የምንባብ ኤክስፐርት እና ሌሎች 200 የማንበብ ችግር የሚያታግላቸው ባሉበት አንድ የምንባብ ኤክስፐርት ማስቀመጥ ሚዛናዊነት ነው? በአንድ ት/ቤት፣ ሠራተኞቹ የላቀ ድግሪ የያዙ እና ልምድ ያላቸው ሲሆኑ፣ ነገር ግን በሌላ ት/ቤት ከሩብ በላይ አስተማሪዎች የመጀመሪያ-ወይም ሁለተኛ ዓመት አስተማሪዎች መሆናቸው ፍትሃዊ ነው? አንዱ ት/ቤት ጥቂት የላቀ የሂሳብ ትምህርት የሚሰጥ ወይም ከነአካቴው የላቀ የሂሳብ ትምህርት የማይሰጥበት ሲሆን፣ ነገር ግን ሌላው ት/ቤት ለከፍተኛ የላቀ የሂሳብ ጥናት በርካታ እድሎችን ሲሰጥ ሚዛናዊነት ነው?

በትምህርት ላይ ፍትሃዊነት/ሚዛናዊነት እንዳለን እንዴት ለማወቅ እንችላለን? የተማሪን ውጤቶች በተለያዩ የተማሪ ቡድኖች፣ ዘር እና ድህነት በመሣሰሉት የምናወዳድረው/የምንቆጣጠረው ለምንድነው? የሁሉም ተማሪዎች ውጤት አንድ ዓይነት በመሆኑ ፍትሃዊነት/ሚዛናዊነት ይገኛል? እንደዚህ ዓይነት ጥያቄዎች የፍትሃዊነትን/የሚዛናዊነትን ኃላፊነት ወደመሻሻ ይወስደናል።

የትምህርታዊ ሚዛናዊነትን ፍትሃዊነትን ለማምጣት ሁሉም ተማሪዎች ሙሉ በሙሉ በአንድ ዓይነት ይሠራሉ ብለን አንጠብቅም። ይሁን እንጂ፣ የተማሪ አፈፃፀም ልዩነቶች ተለይተው ሲታወቁ እና እንዲያወጡ እንደ ዘር/ጎሳ እና ድህነት ባሉ ባህርያት በቅድሚያ ሊተነበይ ሲችሉ፣ የትምህርት ፍትሃዊነት እንደሌለን እናውቃለን። ተመሳሳይ ባህርያት ያላቸውን ማህበረሰብ በሚያገለግሉ ት/ቤቶች፣ ማነፃፀር የማይቻል የተማሪ ውጤቶች ሲኖሩ የትምህርት ሚዛናዊነት/ፍትሃዊነት የለንም። ድህነት ዋና ምክንያት ሳይሆን ነገር ግን በዘር/በጎሳ ምክንያት በተማሪ የመሥራት ሂደት ላይ ልዩነቶችን ስናይ የትምህርት ሚዛናዊነት/ፍትሃዊነት የለንም። እና በጥቂት ት/ቤቶች ሚዛናዊነት/ፍትሃዊ ውጤቶችን ብናይም፣ በሁሉም ትምህርት ቤቶች ውስጥ እስከምናይ ድረስ፣ የትምህርት ሚዛናዊነት/ፍትሃዊነት የለንም።

በሞንትጎመሪ ካውንቲ እኛ ያዳበርነው የሚዛናዊነት/ፍትሃዊነት - ተጠያቂነት ሞዴል በተለምዶ ዝቅተኛ የሥራ ሂደት የነበራቸው ተማሪዎች የአሠራር ሂደት ላይ የሚያተኩር ነው። ሞዴሉ የተነደፈው ትምህርት ቤቶችን ስለሁሉም ተማሪዎች ተጠያቂ በማድረግ ላይ ነው፣ ይበልጥ ግን ስኬታማ ባልሆኑ ተማሪዎች ላይ።

የእኛ ልምዶች/አሠራር ለስኬታቸው አጥረት አስተዋጽኦ እያደረጉ መሆን አለመሆናቸውን ማወቅ አለብን። ጉዳዩ እንደዚያ መሆኑን ስናውቅ፣ ምችት የሚነሱ ቢሆንም እንኳ፣ የነበረውን አሠራር/ዘይቤ የሚያስቀይሩን ቢሆን እንኳ፣ ወይም ፖለቲካዊ ስጋት የሚያስከትሉ እንኳ ቢሆን አስፈላጊ የሆኑ ለውጦችን ማድረግ አለብን።

በትምህርት ላይ ፍትሃዊነት ማለት ተደራሽነት እና የመማር እድል ነው። ሚዛናዊነት ከብዙሃነት ጋር የሚሠራው ልዩነቶችን በማቀፍ ተማሪዎች የሚያስፈልጋቸውን ማግኘታቸውን በማረጋገጥ ነው። አንዳንድ ተማሪዎች ከሌሎች የበለጠ ድጋፍ ይፈልጋሉ። ያንን ድጋፍ መስጠት የእኛ የጋራ ኃላፊነታችን ነው።

ተጨማሪ ሪሶርሶችን መስጠት ብቻ ሳይሆን፣ እነዚያን ሪሶርሶች ከእያንዳንዱ ተማሪ ልዩ ሁኔታ እና ፍላጎት ጋር የተጣጣመ መሆን አለበት። በተለይም፣ ከት/ቤት ውጭ ከትልልቅ/ጎልማሳ ሰዎች የሚያገኙት ድጋፍ በጣም ውሱን የሆነባቸው ተማሪዎች የመማር እድላቸውን ለማረጋገጥ ሙሉ በሙሉ የሚመኩት በት/ቤት ባሉት ትልልቅ ሰዎች ላይ ነው። አዋቂዎቹ/ትልልቆቹ ሰዎች ውድቀትን ከተቀበሉት ተማሪዎችም እንደዚሁ ይቀበሉታል። ተማሪዎች ስኬታማ እንዲሆኑ በርካታ የማያቋርጡ እድሎችን ለመስጠት ማመንታት የለብንም። በሚዛናዊነት ተፈታታኙ ነገር እኛ በተማሪዎቻችን ላይ ተስፋ አንቆርጥም፣ እና ይልቁን እነርሱም በራሳቸው ተስፋ አለመቁረጣቸው ነው።